

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa /elektroniczny znacznik czasu/

DKPL.WK.0610.2.28.2021.JS(12)

RM-0610-28-21

UD190

Pani Elżbieta WITEK

Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi

projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Z poważaniem,

Mateusz Morawiecki

Prezes Rady Ministrów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Art. 1. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 oraz z 2021 r. poz. 159) w art. 187a wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki realizacji programu, o którym mowa w ust. 1, w tym w szczególności sposób i tryb obsługi świadczeń przyznanych na podstawie tego programu oraz składania wniosku i załączników do wniosku o przyznanie tych świadczeń, uwzględniając potrzebę zapewnienia efektywności tego programu.”;

2) po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2d w brzmieniu:

„2a. Rada Ministrów może określić, w przepisach wydanych na podstawie ust. 2, że:

1) realizacja i obsługa świadczeń przyznanych na podstawie programu, o którym mowa w ust. 1, w tym w szczególności:

a) składanie wniosku i załączników do wniosku o przyznanie świadczeń, a także wnoszenie innych pism w sprawie świadczeń,

b) doręczanie decyzji, informacji, postanowień, zawiadomień, wezwań, zaświadczeń i innych pism w sprawie świadczeń

– odbywa się wyłącznie w drodze elektronicznej, za pomocą systemów teleinformatycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 2;

2) decyzje, informacje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia i inne pisma w sprawie świadczeń przyznanych na podstawie programu, o którym mowa w ust. 1, opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym, kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu realizującego świadczenia albo zamieszcza się w nich imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby upoważnionej do ich wydania.

2b. Składanie wniosku i załączników do wniosku o przyznanie świadczeń na podstawie programu, o którym mowa w ust. 1, a także wnoszenie innych pism

w sprawie tych świadczeń, doręczanie decyzji, informacji, postanowień, zawiadomień, wezwań, zaświadczeń i innych pism w sprawie świadczeń na podstawie programu, o którym mowa w ust. 1, odbywa się wyłącznie w drodze elektronicznej, jeżeli Rada Ministrów tak postanowi w przepisanych wydanych na podstawie ust. 2.

2c. W przypadku gdy Rada Ministrów postanowiła, że składanie wniosku i załączników do wniosku o przyznanie świadczeń na podstawie programu, o którym mowa w ust. 1, wnoszenie innych pism w sprawie tych świadczeń lub doręczanie decyzji, informacji, postanowień, zawiadomień, wezwań, zaświadczeń i innych pism w sprawie świadczeń na podstawie programu, o którym mowa w ust. 1, odbywa się wyłącznie w drodze elektronicznej:

- 1) w zakresie tym przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, 695, 1298 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 54 i 187) nie stosuje się;
- 2) organ realizujący świadczenia przyznane na podstawie programu, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do zapewnienia, w swojej siedzibie, oddziale lub innej wyznaczonej jednostce organizacyjnej, dostępu do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku i załączników do wniosku o przyznanie świadczeń na podstawie programu, o którym mowa w ust. 1, wnoszenie innych pism w sprawie tych świadczeń oraz odbiór decyzji, informacji, postanowień, zawiadomień, wezwań, zaświadczeń i innych pism w sprawie tych świadczeń, a także do zapewnienia pomocy przy wnoszeniu i odbiorze tych dokumentów.

2d. W przypadku gdy organem realizującym świadczenia przyznane na podstawie programu, o którym mowa w ust. 1, jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych, organem wyższego stopnia w stosunku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.”;

- 3) uchyla się ust. 5;
- 4) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Do rozpoznania spraw sądowoadministracyjnych, w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z 2020 r. poz. 2299 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 54 i 159), dotyczących świadczeń przyznanych na podstawie programu, o którym mowa w ust. 1, jest właściwy wojewódzki sąd administracyjny, na którego obszarze właściwości ma

miejsce zamieszkania osoba ubiegająca się o świadczenia przyznane na podstawie programu, o którym mowa w ust. 1.”.

Art. 2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 187a ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 187a ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Art. 187a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z późn. zm.) daje Radzie Ministrów podstawę prawną do przyjęcia rządowego programu wsparcia rodzin z dziećmi, zwanego dalej „programem”. Szczegółowe warunki realizacji programu są określone w rozporządzeniu Rady Ministrów. Art. 187a przewiduje możliwość, że wnioski o przyznanie świadczeń przysługujących na podstawie programu mogą być składane za pomocą bankowości elektronicznej. Obecnie, na podstawie ww. upoważnienia ustawowego, realizowany jest jedynie rządowy program „Dobry start”. Należy jednakże zwrócić uwagę, że na podstawie powyższego upoważnienia Rada Ministrów ma możliwość przyjmowania różnorodnych programów kierowanych do rodzin z dziećmi. Z tego względu omawiane upoważnienie ustawowe jest skonstruowane w taki sposób, aby dawało na przyszłość podstawę prawną do przyjęcia również innego programu niż „Dobry start”. Dlatego projektowane zmiany dają Radzie Ministrów możliwość skorzystania z zaproponowanych rozwiązań, a nie przesądzają, na szczeblu ustawowym, o konieczności ich stosowania w przypadku przyjęcia określonego programu.

Biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia lepszej efektywności realizacji programów, które mogą być przyjęte na podstawie art. 187a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zasadne jest wprowadzenie podstaw prawnych do realizacji programu w drodze elektronicznej w szerszym zakresie niż ma to miejsce obecnie. Jest to już kolejny krok w cyfryzacji usług publicznych. Statystyki pokazują, że obywatele w przeważającej większości korzystają z elektronicznej drogi ubiegania się o świadczenia. Dla przykładu w 2020 r. zostało złożonych 3 241 tys. wniosków o świadczenie „dobry start”, w tym 2 283 tys. elektronicznych. Oznacza to, że drogę elektroniczną wybrało ponad 70% wnioskodawców.

W związku z powyższym proponuje się, że Rada Ministrów będzie mogła określić w rozporządzeniu dotyczącym szczegółowych warunków realizacji programu:

- 1) że realizacja i obsługa świadczeń przyznanych na podstawie programu, w tym w szczególności:
 - a) składanie wniosku i załączników do wniosku o przyznanie świadczeń, a także wnoszenie innych pism w sprawie świadczeń,

- b) doręczanie decyzji, informacji, postanowień, zawiadomień, wezwań, zaświadczeń, i innych pism w sprawie świadczeń
 - odbywa się wyłącznie w drodze elektronicznej, za pomocą systemów teleinformatycznych określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów;
- 2) że decyzje, informacje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia i inne pisma opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym, kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu realizującego świadczenia albo zamieszcza się w nich imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby upoważnionej do ich wydania.

W przypadku gdy Rada Ministrów przyjmie powyższe rozwiązanie, organ realizujący świadczenia przyznane na podstawie programu będzie obowiązany do zapewnienia, w swojej siedzibie, oddziale lub innej wyznaczonej jednostce organizacyjnej, dostępu do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku i odbiór korespondencji od organu. Organ realizujący świadczenia przyznane na podstawie programu będzie obowiązany także do zapewnienia pomocy przy wnoszeniu i odbiorze tych dokumentów. Takie rozwiązanie zapewni, że żadna osoba uprawniona do świadczeń przysługujących na podstawie programu nie zostanie pozbawiona możliwości wnioskowania o ich przyznanie.

Jednocześnie projekt stanowi, że jeżeli Rada Ministrów postanowi, że składanie wniosku o świadczenia, wnoszenie innych pism w sprawie tych świadczeń lub doręczanie decyzji, informacji, postanowień, zawiadomień, wezwań, zaświadczeń i innych pism w sprawie świadczeń odbywa się wyłącznie w drodze elektronicznej, wówczas zastosowania w tym zakresie nie znajdą przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, 695, 1298 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 54 i 187). Przepis ten pozwoli na inne niż wynikające z ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego uregulowanie np. składania wniosków czy doręczania decyzji czy pism, tak aby w większym zakresie wprowadzić elektroniczną obsługę świadczeń przysługujących na podstawie programu.

Projekt przewiduje także, że w przypadku gdy organem realizującym świadczenia przyznane na podstawie programu będzie Zakład Ubezpieczeń Społecznych, organem wyższego stopnia w stosunku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest Prezes

Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Rozwiązanie to jest analogiczne do innych zadań realizowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Ponadto, w celu łatwiejszego dochodzenia świadczeń przyznawanych na podstawie programu, przewiduje się, że do rozpoznania spraw sądownoadministracyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.) właściwy będzie wojewódzki sąd administracyjny, na którego obszarze właściwości ma miejsce zamieszkania osoba ubiegająca się o świadczenia.

Wprowadzenie powyższych zmian znacznie zoptymalizuje proces obsługi świadczenia przez wykorzystanie coraz bardziej powszechnych narzędzi, jakimi są systemy teleinformatyczne. Rozwiązanie takie nie tylko w sposób istotny ułatwi realizację omawianego programu, ale także przyczyni się do zmniejszenia zachorowalności na COVID-19, gdyż rezygnacja z możliwości składania przez interesantów wniosków w wersji papierowej wyłączy możliwość zarażenia wirusem SARS-CoV-2 w wyniku bezpośredniego kontaktu, który ma miejsce przy osobistym składaniu wniosków o świadczenia w siedzibie urzędu, jak i wyeliminuje ryzyko przenoszenia wirusa na dokumentach papierowych.

Projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dnia od dnia ogłoszenia. Obowiązujące na mocy zmienianego upoważnienia ustawowego rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. poz. 1061, z późn. zm.) zachowa moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych.

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej. Nie wnioskowano zatem o wydanie opinii co do zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej do ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

W ocenie projektodawcy regulacje zawarte w projekcie nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega on notyfikacji.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, zgodnie z § 27 ust. 4

uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248). W trybie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie ustawy nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.

dobry start)													
budżet państwa cz.63 (informatyka)													
JST													
pozostałe jednostki													
Saldo ogółem													
budżet państwa, z tego:													
budżet państwa (wydatki na wypłatę i obsługę świadczenia dobry start)													
budżet państwa cz.63 (informatyka)													
JST													
pozostałe jednostki													
Źródła finansowania													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa oraz budżety jednostek samorządu terytorialnego.												

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe. Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sytuację osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Projektowana ustawa nie wywiera wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie
wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej
tabeli zgodności).

- tak
 nie
 nie dotyczy

☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
9. Wpływ na rynek pracy	
Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na rynek pracy.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe
	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dnia od dnia ogłoszenia.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Nie dotyczy.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak.	